

5. Społeczeństwo polskie w okupowanym kraju podczas II wojny światowej

Pytania

1. Kierownictwo Dywersji – pion walki bieżącej z okupantem Armii Krajowej utworzony w 1943 r. z połączenia Związku Odwetu, „Wachlarza”, Tajnej Organizacji Wojskowej i Grup Szturmowych Szarych Szeregów. Prowadził działania dywersyjne, likwidował agentów, kolaborantów i funkcjonariuszy niemieckiego aparatu bezpieczeństwa. Podaj skrót nazwy.
2. Najwyższe izraelskie odznaczenie cywilne nadawane nie-Żydom przez Jad Waszem – Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu osobom, które ukrywały ludność żydowską podczas okupacji hitlerowskiej. Przyznano to wyróżnienie ponad 7 tysiącom Polaków. .... wśród Narodów Świata.
3. Termin, który w obecnie przyjętym rozumieniu narodził się podczas II wojny światowej na określenie współpracy z władzami okupacyjnymi wbrew interesom narodu i w celu czerpania osobistych korzyści. Synonim zdrady.
4. Kryptonim Rady Pomocy Żydom, organizacji powołanej pod koniec 1942 r. przy Delegaturze Rządu, skupiającej przedstawicieli wszystkich najważniejszych sił politycznych Polskiego Państwa Podziemnego.
5. Powstanie ludności żydowskiej, od 19 kwietnia do połowy maja 1943 r. w warszawskim ... .
6. Jedno z głównych konspiracyjnych stronnictw politycznych, działało pod kryptonimem „Kwadrat”. Rozwiń skrót SN – Stronnictwo... .
7. Wadliwe wykonywanie przez pracowników, w sposób trudny do wykrycia: wyrobów, urządzeń, części np. zapalników do pocisków czy elementów silników; uszkodzanie lub niszczenie narzędzi, maszyn; podpalanie i wysadzanie magazynów, środków transportu okupanta.
8. Jedno z głównych konspiracyjnych stronnictw politycznych, działało pod kryptonimem „Romb”. Rozwiń skrót SL - „Roch” – Stronnictwo... .
9. Określenie oznaczające nielegalny, wbrew zarządzeniom hitlerowskich władz okupacyjnych, handel szmuglowaną do miast żywnością pochodzącą między innymi z nielegalnego uboju zwierząt. Wobec wprowadzonych przydziałów kartkowych m.in. na żywność, nie zaspokajających podstawowych potrzeb biologicznych człowieka, stanowił formę walki w okupantem.
10. Działania o charakterze propagandowo-wychowawczym prowadzone głównie przez starszych 15-17 –letnich członków Szarych Szeregów, polegające np. na: rysowaniu i pisaniu na murach i niemieckich afiszach: kotwic ze splecionych liter "P" i "W" (znak Polski Walczącej), żółwi z napisem "pPp" (pracuj Polaku powoli), *Pawiak pomścimy*; na latarniach i murach cementarnych: Nur für Deutsche, zrywaniu niemieckich flag i zastępowania ich polskimi.
11. Pseudonim Jana Piwnika, cichociemnego, który zdobył sławę jako dowódca zgrupowania partyzanckiego Armii Krajowej w Górach Świętokrzyskich (1943 r.). Poległ w czerwcu 1944 r. na Nowogródzczyźnie.
12. Podziemna instytucja (1940-1943) reprezentująca główne siły polityczne w okupowanym kraju: PPS-WRN, SL-„Roch”, SN oraz SP. Rozwiń skrót PKP – ... .
13. Kryptonim Organizacji Harcererek, która zajmowała się m.in. kolportażem prasy konspiracyjnej i tajnym nauczaniem. W powstaniu warszawskim dziewczęta uczestniczyły jako sanitariuszki i łączniczki, obsługiwały pocztę, a po upadku powstania pomagały uchodźcom. Początkowo kryptonim to: „Związek Koniczyn”, a następnie ... .
14. Osoby pochodzenia niemieckiego lub za takie uznane przez władze niemieckie, które podpisały volkslistę pod przymusem (głównie na ziemiach wcielonych do Rzeszy) lub dobrowolnie (głównie w Generalnym Gubernatorstwie). W Generalnym Gubernatorstwie synonim zdrajcy.
15. Sekretarz generalny konspiracyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS-WRN), przewodniczący podziemnego parlamentu (RJN). Skazany po wojnie przez komunistów, zmarł w więzieniu w 1950 r. – Kazimierz ... .
16. Kryptonim konspiracyjny Związku Harcerstwa Polskiego w okresie okupacji. Grupy Szturmowe ZHP wchodziły w skład Kedywu Armii Krajowej (m.in. batalion „Zośka”) i zajmowały się działalnością sabotażową i dywersyjną.
17. Obsługiwana przez najmłodszych członków Szarych Szeregów, 12-14 –letnich tzw. Zawiszaków podczas powstania warszawskiego – Harcerska ... .
18. Określenie wszelkich biernych i aktywnych form walki z okupantem bez użycia broni. Walka ... .

19. Batalion Kedywu Armii Krajowej składający się głównie z członków Grup Szturmowych „Szarych Szeregów”. Nazwany na część dowódcy Grup Szturmowych, Tadeusza Zawadzkiego. Brał udział w powstaniu warszawskim.
20. Delegat Rządu RP na Kraj (sierpień 1942 – luty 1943 r.), działacz Stronnictwa Ludowego. Aresztowany w 1943 r. przez Gestapo trafił na Pawiak, gdzie był torturowany, a następnie został zamordowany. Jan... .
21. Komendant Główny Armii Krajowej po aresztowaniu Stefana Roweckiego (1943-1944). Podjął decyzję o wybuchu powstania warszawskiego, ps. Bór – Tadeusz... .
22. Była ważnym orężem w walce z okupantem. Podtrzymywała ludność na duchu, informując m.in. o akcjach zbrojnych polskiego podziemia przeciwko okupantowi, działalności Rządu RP na uchodźstwie oraz zwycięstwach aliantów. Wydawana była przez partie polityczne oraz Biuro Informacji i Propagandy Komendy Głównej ZWZ– AK. . . . konspiracyjna.
23. Działania prowadzone zwykle z zaskoczenia przez oddziały zbrojne w okupowanym kraju lub na zapleczu frontu, polegające na niszczeniu zasobów ludzkich i materialnych wroga – wysadzanie mostów, torów kolejowym, niszczenie transportów z zaopatrzeniem, magazynów z bronią, amunicją, paliwem. Celem tej działalności było osłabienie okupanta i dezorganizacja jego działań.
24. Dowódca SS i Policji na dystrykt warszawski Generalnego Gubernatorstwa, który zginął w 1944 r. w zamachu dokonanym przez oddział specjalny „Pegaz” (utworzony z członków Szarych Szeregów) Kedywu AK .
25. Określenie formy walki z okupantem polegającej na: nieprzestrzeganiu zarządzeń władz okupacyjnych (nieprzestrzeganiu zakazu uboju zwierząt, przemycaniu żywności do miast i handlowaniu na „czarnym rynku”) lub ich wykonywaniu z opóźnieniem; albo na powolnej, niestarannej i mało wydajnej pracy na rzecz okupanta.
26. Stronnictwo polityczne (kryptonimem „Prostokąt”), działające w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego: Delegatury Rządu na Kraj i Rady Jedności Narodowej. Rozwiń skrót SD – Stronnictwo... .
27. Partia komunistyczna utworzona w styczniu 1942 r. z inicjatywy Kominternu, przez tzw. „Grupa inicjatywną” przerzuconą z Moskwy do okupowanego kraju. Rozwiń skrót PPR – Polska Partia ... .
28. Rozwiń skrót PPS - Wolność, Równość, Niepodległość – Polska Partia... .
29. Powstanie, które wybuchło 1 sierpnia 1944 r. i trwało 63 dni.
30. Swoją działalnością przyczyniła się do uratowania kilkuset dzieci. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie pomoc zwykłych ludzi, którzy je przyjmowali, oraz Kościoła katolickiego (wiele dzieci ukrywano w klasztorach). Irena ... .
31. Uzupełnij tytuł książki napisanej podczas okupacji (1943) przez Aleksandra Kamińskiego, opowiadającej o działalności Szarych Szeregów.
32. Poeta, przedstawiciel pokolenia Kolumbów, żołnierz batalionu „Parasol” AK; podobnie jak Tadeusz Gajcy zginął w powstaniu warszawskim. Krzysztof Kamil ... .
33. Forma walki zbrojnej przeciwko okupantowi, prowadzana z zaskoczenia, ale w sposób jawny przez oddziały przebywające zwykle w terenach leśnych, mające poparcie miejscowej ludności.
34. Organizacja wydzielona w ramach Związku Walki Zbrojnej do walki bieżącej z okupantem – działalności sabotażowej i dywersyjnej.
35. Wydzielona z Armii Krajowej organizacja, która prowadziła na wschodnich kresach Rzeczypospolitej w latach 1941-1942 działalność sabotażową i dywersyjną przeciwko Niemcom.
36. Akcja zbrojna członków Grup Szturmowych Szarych Szeregów w 1943 r. Uwolniono 20 więźniów, w tym podharcmistra Jana Bytnara „Rudego,” przewożonych z siedziby Gestapo w alei Szucha na Pawiak. Akcja pod... .
37. Rodzina mieszkająca w Markowej na Podkarpaciu, która za ukrywanie Żydów, została rozstrzelana.
38. Autor raportu o eksterminacji Żydów, który wydostał się z okupowanego kraju i po przybyciu do Stanów Zjednoczonych osobiście poinformował prezydenta Roosevelta o Holokauście. Autor napisanej w 1944 r. książki *Tajne państwo*, opisującej Polskie Państwo Podziemne i zagładę Żydów. Uhonorowany przez instytut Jad Waszem tytułem ... wśród Narodów Świata. Jan... .
39. Współzałożyciel Tajnej Armii Polskiej (scalonej następnie z AK). Dał się schwytać w łapance, żeby dostać się do obozu Auschwitz-Birkenau. Opracował raport, będący pierwszym sprawozdaniem o rozpoczętym w Auschwitz-Birkenau ludobójstwie, który następnie trafił na Zachód. Rotmistrz Witold... .

40. Komendant Główny ZWZ i AK, ps. Grot. Aresztowany przez Niemców w czerwcu 1943, został zamordowany w sierpniu 1944 r. w obozie Sachsenhausen. Stefan...
41. Skrajnie prawicowa organizacja polityczna, nie uznająca władz Polskiego Państwa Podziemnego, dysponująca najpierw Organizacją Wojskową Związek Jaszczurczy, później współtworzyła narodowe Siły Zbrojne. Rozwiń skrót ONR „Szaniec” – Obóz Narodowo – ... .
42. Brała udział w powstaniu warszawskim jako sanitariuszka. Poszukaj jej wierszy o powstaniu na You Tube. M.in.: <https://www.youtube.com/watch?v=uwl5WJBLfk> , <https://www.youtube.com/watch?v=UQCmhtxmBhI>
Anna... .
43. Członek organizacji Małego Sabotażu „Wawer”, który umieszczał na cokole pomnika Kopernika w Warszawie napis: *W odwet za zniszczenie pomnika Kilińskiego zarządzam przedłużenie zimy o sześć tygodni – Mikołaj Kopernik, astronom.* Aleksy ... ps. Alek.
44. Lista Narodowościowa Niemiecka, na którą wpisywano osoby pochodzenia niemieckiego lub uznane za przynależne do rasy germańskiej (głównie Ślązaków i Kaszubów), a także nadające się do zniemczenia. Bycie Volksdeutschem oznaczało przywileje, ale i obowiązek służby wojskowej, m.in. na froncie wschodnim.
45. Powołana przez Delegata Rządu w styczniu 1944 r. jako reprezentacja polityczna („parlament”) Polskiego Państwa Podziemnego, ogłosiła w marcu deklarację programową „*O co walczy Naród Polski*”. – Rada... .
46. Nazwa używana na określenie tajnego nauczania, nielegalnych zajęć i wykładów organizowanych podczas okupacji, będących jedną z form oporu i samoobrony społeczeństwa polskiego. Organizowane były przez Tajną Organizację Nauczycielską powołaną przez przedwojenny Związek Nauczycielstwa Polskiego.
47. Region, gdzie Niemcy przystąpili pod koniec 1942 r. do masowych wysiedleń ludności polskiej i osadzania kolonistów niemieckich. W obronie ludności wystąpiły oddziały partyzanckie Batalionów Chłopskich, a następnie Armii Krajowej i Gwardii Ludowej, dokonując akcji odwetowych, m.in. pałac zajęte przez kolonistów wsie.